

"Kettő óra, állapította meg A. az órájára pillantva, és vigyorogva előreállította háromra, kezdődött a nyári időszámítás. Ebben az eltűnt órában lenni volna jó, ezért vigyorgott."

68 Hegedűs Gyöngyi

Ám legyen!

SŰRŰ EMBEREK

Esterházy Péter-Szűts Miklós:

A bűnös

Az eltűnt órában olvasom újra. Ami most húsvét vasárnapra esik. Hajnali kettő, ami három. Ez egy ilyen könyv. Inland flight Marosvásárhely és Budapest között. A felszállási és leszállási idő ugyanaz.

A gép kicsi. A leszállás meredek. Fáj a dobhártyám. Utána napokig furcsán hallok. Inverz hangokat. Paradoxológiát. Az egyetlen szerv hangján, ami egyszerre belső és külső elválasztás: a hasnyálmirigyen.

Hányszor olvastam hasi ultrahang leleten: a hasnyálmirigy nem megítélhető. Más szervek sokkal könnyebben. Bár azok sem mindig könnyen. Vannak sűrű emberek. Ezt nem a faluban tanultam meg, ahol felnőttem, hanem az ultrahangos kolléga nőtől, aki panaszkodott, hogy van, akinek alig látja a belső szerveit, olyan a szövetsűrűsége.

Valahogy ilyen képek az akvarellek ebben a könyvben. Iszonyú szövetsűrűségűek. Inverz akvarell színek. Nehéz hinni, hogy nem olaj és vászon. Mert mintha a föld alól feltört olaj hígítási sorai lennének a színek. Még a tört fehér is. Lapozom őket, akárha szövetminták lennének. Fel kellene ismerni a szervet belőle. De nem a tárgylemezre kikent sejteket mutatja a látótér. Az immerziós lencsén át néha az Androméda köd jelenik meg. Köd száll a szövetekre. „A köd a rosszabbik én otthona.” Nem egyszerűen a tagadása. A paradox intenciók otthona. Ne ölj helyett: „És akkor imígyen szól az égi hang: Öljön szerelemből.” Mindegy a század. A betegségben a test hiedelemrendszer lesz.

Egy biztos kéz nem hagyja, hogy a csepp saját útjába elmerüljön. Helyszínél. Mert fontos a tárgyi bizonyíték. *A forensic evidence.* Egy gyilkosságban, aminél minden DNS-minta olyan fokú rokonságot mutat velünk, mintha a meg nem fogant egypetűjű ikertestvérünk lenne. Nem csak a tettes, nem csak az áldozat, de a tetthely, és az elkövetési idő is magunk vagyunk.

A teremtés inverze. Akit az az Isten hívott el, akinek önkijelentése: „*Én vagyok az, aki nem vagyok.*” Mit bízhat ránk ez az Isten?

„*és akkor imígyen szóla az égi hang: Hallgass. Ez lesz az új beszéded, és új neved.*”

69

És ránk rakja az övszerű fájdalmat, a hasnyálmirigy rák tünetét. A vezeklővet. A szorítást, amivel anyánk szorítja halálra apánkat. „*Bizony, bizony mondom néked, a mikor ifjabb valál, felövezéd magadat, és oda mégy vala, a hova akarád; mikor pedig megöregszel, kinyújtod a te kezedet és más övez fel téged, és oda visz, a hová nem akarod.*” (Jn 21, 18)

A. folytatólagosan elköveti A.-t. fojt. köv. (sic!)

„*És akkor imígyen szól az égi hang (nem Nietzsche!) A gyilkosság mindig személyes.*”

Anyai ágon apánk. Apai ágon anyánk. A felszabadított jobbágy, akinek megszűnt raghoz kötöttsége. „*Én nélküli személyesség.*” Az ige elbeszélő módja a halál. Az elbeszélő igemódja a halál. „*És akkor imígyen szóla az égi hang: Mesélj. Ne féld a meséket, mesélj.*”

Ki hát a minden többes számban első személy? Kié szavainkkal az első éjszaka joga? Ki a tagadás inverze?

A hasnyálmirigy nem megítélhető. A zsigeri intenció. A személytelenül személyes automatizmus.

„*És akkor imígyen szóla az égi hang: Most mi lesz?*”

Azt mondják hajnalban hal meg és születik a legtöbb ember. A hajnal az idő tetthelye. Az eltűnt órában olvasom és nézem újra a könyvet. A nyári időszámítás kezdetekor. Ami most húsvét hajnal. Néha beérnénk a feltámadásnál kisebb csodával is.

Amikor igazán olvasunk mindig az eltűnt órában vagyunk. Amikor igazán írunk mindig az eltűnt órában vagyunk. Amikor igazán festünk mindig az eltűnt órában vagyunk. Az ige tetthelyén. Flow. Mondaná Csíkszentmihályi. Vitetés. „*és akkor imígyen szóla az égi hang: Csukd be, fiam..*” Senki nem kocog végig az üvegtengeren.

És mégis.

A Föld az egyetlen bolygó, ami a *mégis*ben mozog. A paradox intencióban. A szöveg, a színek és a formák ellenáramoltatási rendszerében.

Mégis-Nietzsche:

70 „Ezen a héten háromszor hallgattam az isteni Bach Máté- passióját, mindannyiszor a mérhetetlen csodálatnak ugyanazzal az érzésével. **Aki tökéletesen elfelejtette a kereszténységet, az valóban úgy hallgathatja, mint az evangéliumot.**”

Mégis-János:

„...más övez fel téged, és oda visz, a hová nem akarsz.”

